

Publiek-Private Samenwerking

Citynet Amsterdam levert glas voor iedereen

Amsterdam heeft als streven om voor 2010 alle 450.000 bedrijven, instellingen en woningen op een glasvezelnet aangesloten te krijgen. Het college van B&W van Amsterdam heeft de ambitie uitgesproken dat dan alle Amsterdamse meterkasten aangesloten moeten zijn op een open en universeel glasvezelnet. Van zo'n 21 partijen ligt er inmiddels kabel onder de Amsterdamse grond.

Iedereen glas

Wethouder Mark van der Horst heeft dit omvangrijke project in portefeuille. "Citynet Amsterdam BV is het bedrijf dat we willen oprichten om investeerders bijeen te brengen en te zijner tijd de aansluitingen te gaan verzorgen. Onze ambitie is dat iedereen glas krijgt, daarvoor zoeken we samenwerking met andere partijen. Het is niet onze bedoeling het glasvezelnet zelf aan te leggen, we hebben een regierol. We brengen partijen bij elkaar en proberen zo massa te maken. We willen zonder pilot van start, ontsluiten eerst een deel van de stad en rollen het net vervolgens uit over heel Amsterdam. We zien geen redenen om te wachten, want als we het nu niet aanpakken gaat het op termijn fout. Ik denk hierbij niet alleen aan de economische kant, maar evenzeer aan de sociale kant. Er is veel te winnen, maar ook te verliezen. Als we dit niet snel en goed organiseren glijden we af. We zullen achterlopen met onze kenniseconomie en ook economisch komen we op een zijspoor. Op ict-gebied zouden we bij wijze van spreken kunnen vervallen tot een derde wereld land. Andere landen zijn veel verder. Anderzijds is er veel te winnen, denk maar aan de gezondheidszorg. Een simpel voorbeeld hierbij is een ziek kind dat thuis op bed toch de belevenissen op school kan volgen en kan communiceren met zijn klasgenoten. Het kind blijft betrokken, iets dat niet in geld uit te drukken is. En als wij in Amsterdam bedrijven fantastische breedband kunnen aanbieden, zal dit een boost op economisch gebied opleveren. Grote bedrijven zijn veelal al aangesloten op glasvezel, maar het Midden en Klein Bedrijf niet. Terwijl het MKB voor de economie heel belangrijk is."

Drie lagen

Het Amsterdamse glasnet wordt een netwerk met gescheiden lagen, waarbij de Publiek-Private Samenwerking Citynet de passieve laag laat aanleggen, zodat commerciële partijen kunnen zorgen voor de actieve apparatuur en de exploitatie van het netwerk. Het doel van Publiek-Private Samenwerking (PPS) is het realiseren van meerwaarde en efficiëntiewinst. Dit ligt binnen bereik als overheid en bedrijfsleven ieder datgene doen waar ze het best in zijn; er ontstaat zo een win-win situatie. Inmiddels is een start gemaakt met het vormen van de Publiek-Private Samenwerking. "Dit kun je wat mij betreft omdraaien," zegt Van der Horst, "het is meer een Privaat-Publieke Samenwerking. Het is namelijk van groot belang wat de private partijen willen. De commerciële partijen hebben individueel niet voldoende slagkracht, maar in samenwerkingsverband kunnen we wel een project met deze omvang van de grond trekken." Voorwaarde voor de exploitatie van het netwerk is open en gelijke toegang voor iedereen die diensten wil leveren. De rol van de gemeente beperkt zich tot die van initiatiefnemer en zodanig minderheidsinvesteerder in de passieve laag.

Tot de overdracht van Citynet aan de Publiek-Private Samenwerkings BV, zijn corporaties en de gemeente de trekkers. "Wij gaan uit van samenwerking en interactie tussen vele partijen. We zien de bedrijfskolom daarbij verdeeld in drie lagen:

- Passieve laag: buizen, glasvezelbekabeling, bedrijfsruimten (de 'wijkhuisjes' en schakelkasten) voor de apparatuur van de tweede laag.
- Actieve laag: de schakel- en belichtingsapparatuur in zowel de wijkcentrales als bij de eindgebruiker, met de management-, stuur- en beheerssystemen die daar bij horen.
- Dienstenlaag: contact met de eindklant, service, diensten en applicaties."

Passieve laag

Meerdere partijen, namelijk de mede-investeerdere, gemeente, woningbouwcorporaties en andere partijen, verenigen zich in Citynet Amsterdam BV. Citynet Amsterdam BV geeft door openbare aanbesteding opdracht tot de bouw van de passieve glasvezelinfrastructuur; met de operator voor de tweede laag gaat Citynet een beheers- en exploitatieovereenkomst aan. Het beheer zal waarschijnlijk, uit praktische overwegingen, in hoge mate door de actieve laag aangestuurd worden. Het ontwerp van het passieve net zal in samenwerking met de actieve laag gemaakt worden. Citynet Amsterdam BV wordt eigenaar van die infrastructuur en gaat een samenwerkingsverband aan met de operator(s) die het net activeren en exploiteren. Het plan is om voldoende ruimte te reserveren voor forse uitbreidingen van de capaciteit, met name voor Citynet verkeer, en voor op den duur meerdere operators op het netwerk.

Actieve laag

Op de actieve laag opereert een (op den duur meerdere) wholesale network operator. Deze investeert in de apparatuur en systemen die het net activeren en beheren, en zorgt voor een scala aan wholesale services aan dienstverleners. De dienstverleners kunnen op door afname van één of meer van die wholesale services een dienst of product aan de klant aanbieden. Overwogen wordt om een vastrecht te gaan factureren aan de klanten voor het activeren van een verbinding naar een meterkast. Dat zal dan door de netwerkopoperator rechtstreeks aan de klanten gefactureerd worden.

Er zijn innovatieve inzichten in het model ingebracht die nu onder de naam Citynet aangeduid worden. De belangrijkste daarvan zijn dat het glasvezelnetwerk als een groot intranet met zeer hoge capaciteit in de stad gezien wordt. Wezenlijk voor bijvoorbeeld videodiensten, in beveiliging, zorg, onderwijs, etc. Eén van de diensten zal internet toegang zijn, per afnemer op maat toegesneden qua prijs en kwaliteit op de vele verschillende behoeftes die er bestaan. Dat vereist 'metering'-mogelijkheden van het relatief dure internetverkeer. Tegelijkertijd kunnen de dienstenaanbieders, maar ook instellingen, de overheid, (nuts-)bedrijven en de gebruikers toegang krijgen tot hoge en relatief zeer goedkope bandbreedtes binnen het Citynet.

Dienstenlaag

Essentieel element in het model is dat gebruik van het net open staat voor alle aanbieders van diensten zoals toegang tot internet, serviceverlening, contentleverantie, enzovoort, uit de marktsector of anderszins, in volle en open concurrentie. Zij benutten de wholesale services inclusief de mogelijkheden van een Citynet om bestaande (internet, tv, telefonie) en niet te verwaarlozen nieuwe diensten aan te gaan bieden aan klanten. De echte innovatie komt van deze laag, van aanbieders die eindelijk een groot aantal potentiële afnemers kunnen gaan bereiken door middel van relatief goedkope verbindingen van hoge kwaliteit en bandbreedte.

Kinderschoenen

"Wij kunnen in Nederland een pioniersfunctie vervullen. We onderkennen de noodzaak en importantie van glasvezel en daarom starten we zo snel mogelijk. We hebben in Nederland nog niet veel ervaring met een Publiek-Private Samenwerking omdat we lange tijd in de luxe omstandigheid verkeerden dat er genoeg geld was. De gemeente opereerde veelal als opdrachtgever en partijen voerden uit. We kijken nu goed om ons heen naar mogelijkheden en ontwikkelingen. Eén ding is zeker, producten en diensten die we op dit moment via breedband aanbieden zijn anders dan in de toekomst. Toen de elektriciteit kwam was dat slechts voor een enkel lampje in huis en de lantaarnpalen buiten. Kijk nu eens wat we met elektriciteit doen. Dit geldt ook voor de mogelijkheden via breedband, dit staat pas in de kinderschoenen, maar wij willen meegroeien," aldus Van der Horst.

